

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2019. gada 28. februārī
(OR. en)

6623/19

SOC 107
EMPL 76
EDUC 77
ECOFIN 189

PIEZĪME

Sūtītājs: prezidentvalsts
Saņēmējs: Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome

Temats: 2019. gada Eiropas pusgads
- politikas debates

Pielikumā pievienots prezidentvalsts sagatavots diskusiju dokuments, gatavojoties politiskajām debatēm *EPSCO* padomē 15. martā.

"Eiropas sociālo tiesību pīlārs – iniciatīva Eiropas Savienībā uzlabot darba tirgus un sociālās aizsardzības sistēmu darbību"

Eiropas pusgads 2019 – politikas debates

EPSCO padome, 2019. gada 15. marts

Gēteborgas sociālajā samītā par taisnīgām darbvietām un izaugsmi 2017. gada 17. novembrī proklamētais Eiropas sociālo tiesību pīlārs izvirza principu – vairāk sociālas Eiropas visiem ES iedzīvotājiem. Tā mērķis ir īsā un vidējā termiņā stiprināt sociālās tiesības, atbalstot taisnīgus un labi funkcionējošus darba tirgus un labklājības sistēmas.

Neskatoties uz ekonomikas atlabšanu, ir nepieciešami turpmāki centieni stiprināt noturīgāku un iekļaujošāku izaugsmi, tostarp meklējot inovatīvus veidus, kā visā ES uzlabot sociālās sistēmas un paplašināt kvalitatīvu darbvietu radīšanu. Lai sasniegtu šos mērķus, būtiski ir vairot prasmes un ražīgumu, mazināt atšķirības un nodrošināt Eiropas sociālo tiesību pīlāra efektīvu īstenošanu. Turklāt ir jāstiprina ekonomiskā un monetārā savienība.

Šo Eiropas sociālo tiesību pīlārā izklāstīto principu īstenošana ir jāatbalsta, novirzot pienācīgus resursus, lai palielinātu nodarbinātības iespējas, jo īpaši tiem, kas ir visvairāk attālināti no darba tirgus. Īpaša uzmanība ir jāpievērš preventīviem pasākumiem un tam, lai panāktu, ka tiek integrētas stratēģijas.

Lai izveidotu dinamiskākus darba tirgus, ir svarīgi ieguldīt prasmēs un efektīvos piemērotos instrumentos. Ir svarīgi uzturēt līdzsvaru starp arodniecībām un izglītību un starp indivīdu un darba devēju pienākumiem.

Vienlaikus ir jānodrošina pienācīgs līdzsvars starp aktīviem darba tirgus pasākumiem un pienācīgiem sociālās aizsardzības līmeņiem, pamatojoties uz daudzdimensionālu pieeju, kas ietver arī elastīgu pasākumu kopumu atbilstoši katras dalībvalsts specifiskajiem sociālekonomiskajiem apstākļiem.

Radīt vairāk un labākas darbvietas – tas ir arī viens no galvenajiem stratēģijas "Eiropa 2020" mērķiem. Šajā sakarā Eiropas Nodarbinātības stratēģija, tostarp tās nodarbinātības pamatnostādnes un programmas, tika izstrādāta, lai dotu ieguldījumu ekonomikas izaugsmē un darbvietu radīšanā, darba ņēmēju mobilitātē un sociālajā attīstībā. Stratēģija "Eiropa 2020" tuvojas noslēgumam, tāpēc Eiropas Savienībai ir jādomā par turpmāko virzību. Jo īpaši tai ir maksimāli jāizmanto sinerģijas starp ES rīcībpolitikām un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem.

Tikmēr dalībvalstīm ir jāturpina īstenot rīcībpolitika, kuras mērķis ir uzturēt optimālu nodarbinātības līmeni, radot jaunas darbvietas, saglabājot esošās darbvietas un paplašinot bezdarbnieku nodarbināmību, kā arī uzlabojot viņu prasmes un pielāgojot tās vietējā darba tirgus prasībām.

Jauno nodarbinātības apstākļu kontekstā, kad darba dzīve kļūst garāka, daudzveidīgāka un mobilāka, sociālā un nodarbinātības politika ir jāpielāgo jaunajām reālijām, lai dotu iespēju darba ņēmējiem apgūt pienācīgas prasmes, tādējādi atvieglējot piekļuvi dažādām darbvietām (un nodrošinot darbaspēka mobilitāti). Vienlaikus jaunu nodarbinātības veidu kontekstā ir arī nepieciešams saglabāt vai pat uzlabot sociālās aizsardzības līmeni. Šādas sistēmas ir jāpielāgo darba ņēmēju un darba devēju spējai sniegt ieguldījumu un jaunajām strukturālajām tendencēm nodarbinātībā, turklāt ir jāņem vērā demogrāfijas dinamika un prognozes. Tāpat būtu jā saglabā iegūtās sociālās aizsardzības tiesības attiecībā uz gadījumiem, kad notiek pāreja starp dažādām nodarbinātības situācijām saskaņā ar valstu praksi.

Vienlaikus lielāks darbvietu skaits, kā arī plašāka to diversifikācija ir nozīmīgi elementi, reaģējot uz izaicinājumiem saistībā ar bezdarbu, kuri turpina pastāvēt ES līmenī. Ir vajadzīgas papildu investīcijas, lai stimulētu izaugsmi un tādas vides attīstību, kas ir labvēlīga kvalitatīvu darbvietu radīšanai, un to panāk, gan īstenojot uzņēmējdarbības attīstības programmas, gan mazinot darbaspēkam uzlikto nodokļu slogu.

Notiekošās izmaiņas nodarbinātības strukturālajās tendencēs arī maina līdzsvaru starp darba devēju un darba ņēmēju pienākumiem. Dažos gadījumos ir gaidāms, ka palielināsies darba ņēmēju pienākumi attiecībā uz saviem darba apstākļiem. Neatkarīgi no izmaiņām nodarbinātības struktūrā, ir jāpanāk, ka visiem ir nodrošināti pienācīgi darba apstākļi.

Funkcionējošs vienotais tirgus sevī ietver arī to, ka tas rūpējas par sociālajām sekām, ko izraisa reformas, kuras ir vajadzīgas, lai vairotu nodarbinātību un izaugsmi un stiprinātu konkurētspēju.

Šo jauno Eiropas tendenču kontekstā ir nepieciešams identificēt jaunus veidus, lai sekmētu uzticamas un elastīgas sociālo partneru attiecības kombinācijā ar pienācīgu atbalstu pārejas laikposmos, vienlaikus cenšoties izvairīties no darba tirgus segmentācijas, kā arī nodrošinot aizsardzību no sociāliem riskiem.

Ņemot vērā minēto, ministri tiek aicināti apsvērt šādus jautājumus:

- 1. Kādu rīcību varētu veikt saistībā ar Eiropas sociālo tiesību pīlāru, lai labāk sasaistītu nodarbinātības politiku un sociālās aizsardzības politiku?*
- 2. Kādi (jauni) instrumenti ir nepieciešami Eiropas līmenī, lai stiprinātu nacionālās un vietējās iniciatīvas radīt kvalitatīvas darbvietas, kas būtu par pamatu iekļaujošai izaugsmei?*
- 3. Ņemot vērā Eiropas pusgada ciklos gūto pieredzi, kādas reformas ir vajadzīgas, lai efektīvi apkarotu bezdarbu?*